

Motionssvar

Proposition 1

SFS

Tack till er som motionerat!

Styrelsen vill börja med att tacka för inkomna motioner till propositionerna. Motionerna bidrar till att göra förslagen bättre och ger nya perspektiv. Styrelsen vill också tacka för den dialog som möjliggjorts vid fysiska som digitala medlemsmöten och är glada för det stora engagemang SFS medlemskåren visat för att bidra till styrelsens arbete med propositioner. Om du som har motionerat känner att du har ytterligare frågor ser vi fram emot ytterligare samtal på åsiktstorg!

Undertecknat,

SFS styrelse 2023/24

Frekvent använda förkortningar

CSN	Centrala studiestödsnämnden
SFS	Sveriges förenade studentkårer
SUHF	Sveriges universitet- och högskoleförbund
SULF	Sveriges universitetslärare och forskare
UKÄ	Universitetskanslersämbetet

P1M1: Förutsättningar oavsett ämnesområde

I inledningen till den politiska fokusfrågan har man skrivit "Även om definitionen av kvalitet skiljer sig mellan ämnesområden [...]". Vi anser att detta är en mening som är polariserande och ställer ämnesområden mot varandra.

Förslag

Att i verksamhetsplanen under rubrik "Politisk fokusfråga 2024/25-26/27", första stycket ersätta meningen

"Även om definitionen av kvalitet skiljer sig mellan ämnesområden, krävs vissa förutsättningar för att utbildningen ska fungera för alla."

med

"För att utbildningen ska fungera för alla krävs vissa förutsättningar oavsett ämnesområde."

Motionär

Blekinge Studentkår, Dalarnas Studentkår, Gotlands Studentkår Rindi, Halmstad studentkår, Kristianstads Studentkår, Studentkåren i Skövde, Studentkåren i Sundsvall, Studentkåren i Östersund, Studentkåren vid Högskolan Väst.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen är lyhörd till motionärernas oro att ämnesområden, i vissa fall, riskerar att ställas mot varandra. Styrelsen delar dock inte motionärernas uppfattning att styrelsens förslag är polariserande eller ställer ämnesområden mot varandra. Det är naturligt att definitionen av kvalitet i vissa avseenden är annorlunda mellan exempelvis konstnärliga utbildningar och utbildningar inom naturvetenskap.

Styrelsens formulering syftar till att tydliggöra att det är de *ämnesöverskridande* aspekterna av kvalitet som avses, och att det i dagsläget finns hinder som påverkar studenter, oavsett utbildning. I propositionen anges särskilt behovet av ökad akademisk frihet och ett fungerande finansieringssystem.

Styrelsen menar att styrelsens förslag till lydelse passar väl in i texten, och lyfter den centrala argumentationen för SFS, att underfinansiering och bristande akademisk frihet leder till sänkt kvalitet inom högre utbildning.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M2: Finansiering av historiskt eftersatta utbildningsområden

Studenter i Sverige får i genomsnitt minst antal timmar lärarledda studier i Europa. Medelvärde för alla länder är cirka 16 timmar per vecka, medan Sverige har snittet 11 timmar per vecka. Anledningarna till detta är många men är starkt kopplat till resurser och resursfördelning. En särskilt utsatt studentgrupp är de som studerar humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi (HSTJ). Dessa studenter kan i genomsnitt räkna med 8 timmar lärarledd tid per vecka. Detta går att jämföra med att de som studerar naturvetenskap, teknik och farmakologi (NTF), som kan räkna med ett genomsnitt på 15 timmar lärarledd tid per vecka. Den stora skillnaden beror framför allt på att ersättningen från staten är mycket högre till NTF än till HSTJ. Den 8 september 2023 föreslog regeringen dessutom en riktad satsning för att utöka civilingenjörsutbildningarna under kommande år, alltså de utbildningar som går under NTF.

StuFF anser att det behövs ett extra fokus på de utbildningar inom HSTJ som historiskt sett varit eftersatta. Vi ser den nuvarande utvecklingen som bekymmersam där samhällsviktiga utbildningar inte värderas på samma sätt som tekniska utbildningar. Klyftorna mellan olika utbildningsområden behöver adresseras och ett större fokus under kommande verksamhetsår bör vara att ersättningsbeloppet för utbildningar som faller under HSTJ området ska närma sig NTF utbildningar.

Förslag

att i SFS verksamhetsplan 2024/25 Proposition 1 Politisk fokusfråga 2024/25-26/27 Vägen framåt för högre utbildning underrubrik Reformera högskolans finansieringssystem sista stycket andra meningen ändra från "Ersättningsbeloppen behöver höjas, den prestationsbaserade delen tas bort eller minskas, produktivitetsavdraget avskaffas och finansieringssystemet göras om i grunden." till "Ersättningsbeloppen behöver höjas i allmänhet, och i synnerhet för de utbildningar som historiskt eftersatts. Även den prestationsbaserade delen tas bort eller minskas, produktivitetsavdraget avskaffas och finansieringssystemet göras om i grunden."

Motionär

Studentkåren för utbildningsvetenskap och Filosofisk fakultet vid Linköpings universitet.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen håller med om att den låga andelen lärarledd tid för studenter är problematisk. Alla studenter ska ha rätt till hög kvalitet på sin utbildning vilket är anledningen till att styrelsen vill se att finansieringssystemet görs om i grunden. Det finns en problematik med att smalna av området och sätta grupper mot varandra. Det finns skäl till fokus på breddade diskussioner som kan inkludera alla i en framåtsyftande anda.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M3: Högre ambitioner i resurstilldelningsfrågan

Vi håller med om styrelsens förslag till politisk fokusfråga, men anser att den otillräckligt problematiserar det nuvarande finansieringssystemets utgångspunkt. Att täcka utbildningens "faktiska kostnader" är inte en tillräcklig ambitionsnivå, när den utbildningskvalitet som kan uppnås genom detta inte i alla lägen är hög, sett ur en internationell jämförelse. Den utgångspunkt för utbildningens resurstilldelning som inrättades under 50-talet och stadgades på 90-talet, är otillräcklig för att uppnå hög utbildningskvalitet givet det breda uppdrag lärosätena har idag. När finansieringssystemet görs om i grunden vill vi se att SFS kräver en höjd ambitionsnivå för hög utbildningskvalitet, som sträcker sig bortom det "status quo" en avskaffad urholkning skulle återföra oss till.

Förslag

att i Proposition 1: SFS verksamhetsplan 2024/25, i avsnittet "Reformera högskolans finansieringssystem" i förslag till Politisk fokusfråga 2024/25-26/27 ersätta texten "Finansieringssystemet för högre utbildning och forskning fortsätter att vara en bromskloss för Sverige. För att utbildningen ska kunna uppnå och upprätthålla en hög kvalitet behöver de faktiska kostnaderna för utbildningen, som lärare och lokaler, täckas. Det nuvarande finansieringssystemet för högre utbildning tar varken hänsyn till kostnadsutvecklingen eller ökade krav på lärosäten. Urholkade ersättningsbelopp från staten, tillsammans med finansieringssystemets begränsningar, sätter upp fler hinder än vad det röjer, och leder till att bra förutsättningar för hög utbildningskvalitet saknas. Samtidigt fortsätter produktivitetsavdraget att försvaga universitet och högskolor varje år. Finansieringssystemet för högre utbildning måste förändras för att kunna garantera hög kvalitet, forskningsanknytning och möjlighet till lärande för studenterna. Ersättningsbeloppen behöver höjas, den prestationsbaserade delen tas bort eller minskas, produktivitetsavdraget avskaffas och finansieringssystemet göras om i grunden."

till

"Finansieringssystemet för högre utbildning och forskning fortsätter att vara en bromskloss för Sverige. För att utbildningen ska kunna uppnå och upprätthålla en hög kvalitet behöver de faktiska kostnaderna för utbildningen, som lärare och lokaler, täckas. Det nuvarande finansieringssystemet för högre utbildning tar varken hänsyn till kostnadsutvecklingen eller ökade krav på lärosäten, och vilar i grunden på föråldrade antaganden om innebörden av högkvalitativ utbildning. Urholkade ersättningsbelopp från staten, tillsammans med finansieringssystemets begränsningar, sätter upp fler hinder än vad det röjer, och leder till att bra förutsättningar för hög utbildningskvalitet saknas. Samtidigt fortsätter produktivitetsavdraget att försvaga universitet och högskolor varje år.

Finansieringssystemet för högre utbildning måste förändras för att kunna garantera hög kvalitet, forskningsanknytning och goda möjligheter till lärande för studenterna och doktoranderna samt möjliggöra fortsatt kvalitetsutveckling bortom dagens

ambitionsnivåer. Ersättningsbeloppen behöver höjas, den prestationsbaserade delen tas bort eller minskas, produktivitetsavdraget avskaffas och finansieringssystemet görs om i grunden."

Motionär

Humanistiska och teologiska studentkåren vid Lunds universitet, Lunds doktorandkår, Lunds Naturvetarkår, Samhällsvetarkåren vid Lunds universitet, Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen förstår och instämmer med motionärernas frustration över det nuvarande finansieringssystemet och de problem som skapats därav. Styrelsen vill däremot förtydliga att med "de faktiska kostnaderna" syftas det till att finansieringen av högre utbildning ska säkerställa att det finns rätt förutsättningar för att lärosätena ska kunna uppnå och förse studenterna med högkvalitativa utbildningar.

Självfallet ska SFS alltid sträva efter högre utbildningskvalitet. Styrelsen delar däremot inte uppfattningen att formuleringarna begränsar strävan till att uppnå en höjd ambitionsnivå för en hög utbildningskvalitet samt att motionärens förslag är svåra att sätta i relation till SFS åsiktsprogram, vilket kommer göra det svårt att arbeta utifrån.

Styrelsen anser därför inte att formuleringarna inte fångar den problematik som motionärerna lyfter.

Styrelsen vill också poängtera att begreppet student omfattar studenter på grundnivå, avancerad nivå, och forskarnivå, och att det således inte föreligger något behov att särskilt specificera doktorander.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M4: SFS ska verka för förbättrad finansiering på vårdutbildningar

Det nuvarande avtalet "Avtal om läkarutbildning och forskning (ALF)" mellan staten, regionerna och universiteterna har varit inriktat på att främja läkarutbildningen och klinisk forskning inom hälso- och sjukvården. Detta avtal har dock skapat en betydande ekonomisk obalans i studenternas vardag vid ersättning av merkostnader mellan läkarstudenter och andra vårdutbildningar, såsom sjuksköterskor och biomedicinska analytiker (BMA). Denna obalans bör adresseras och motverkas.

För närvarande får läkarstudenter vid Örebro universitet 100% ersättning för merkostnader under verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Övriga studenter inom vården får endast 50% och med ett utbetalningstak på 4000 kr per månad. Denna ojämlikhet är särskilt oroande med tanke på den samhällskritiska roll som t.ex. sjuksköterskor och BMA har. Vi på Örebro studentkår, anser att denna orimlighet måste rättas till, särskilt med tanke på det ökade kompetensbehovet i framtiden. Många yrkesverksamma inom vården går i pension samtidigt som befolkningen ökar, samtidigt som antalet sökande till dessa utbildningar minskar. Detta skapar en pressad situation där det är nödvändigt att främja och stödja utbildningen av exempelvis sjuksköterskor och BMA för att säkerställa en tillräcklig och högkvalitativ vård i framtiden.

Vid diskussion med berörda institutioner på Örebro universitet så har det framkommit att resurserna anses vara otillräckliga och att ALF leder till en favorisering läkarstudenter på bekostnad av andra vårdutbildningar. Därför anser vi att det är nödvändigt för SFS (Sveriges Förenade Studentkår) att arbeta för en förstärkt finansiering av alla licensierade vårdutbildningar för att skapa en jämn och rättvis fördelning av resurser och möjliggöra en hållbar utveckling inom hälso- och sjukvården. Detta kommer inte bara att bidra till en bättre arbetsmiljö för alla vårdyrken utan också till en mer robust och välfungerande vårdsektor för samhället som helhet.

Förslag

under rubriken "Reformera högskolans finansieringssystem" under sista stycket lägga till följande stycke: Avtal om läkarutbildning och forskning (ALF) har bidragit till att stärka läkarutbildningen samtidigt som den ökat klyftan mellan läkarstudenter och studenter på övriga vårdutbildningar. ALF bör utöka sitt avtal till resterande licensvårdutbildningar eller att ett liknande system som ALF införs till alla licensvårdutbildningar speciellt eftersom det är samhällskritiska yrken.

Motionär

Örebro Studentkår

Styrelsens motionssvar

Merkostnader för vård- och medicinstudenter i samband med obligatorisk verksamhetsförlagd utbildning är en aktuell och viktig fråga för berörda utbildningar,

såväl som för SFS. SFS hållning är att ingen student ska betala för sin examen, vilket bland annat lyfts i [SFS rapport från 2020](#) med samma namn. Kostnadsfri VFU var även en prioriterad fråga under verksamhetsåret 2022/2023, och frågan uppmärksammades av SFS i olika forum under verksamhetsåret, däribland på nationella vårdkompetensrådets möte hösten 2022. Kostnadsfri VFU fanns även med i verksamhetsplanen för verksamhetsåret 2023/24 och återfinns i SFS Åsiktsprogram.

Utbildning, klinisk forskning och utveckling är en strategisk resurs för samhället. Utveckling av klinisk forskning och hälso- och sjukvård fortgår konstant, vilket sätter höga krav på alla studenter som kommer att befinna sig i denna miljö. ALF-avtalets syfte är att förenkla vägen däremellan, vilket kan göra att syftet går att ifrågasätta när inte alla studenter som påverkas av hälso- och sjukvårdens förutsättningar inkluderas.

Frågan om kostnadsfri VFU, oavsett utbildning, är en fråga som SFS fortsatt bevakar, även under kommande verksamhetsår. SFS avser även att besvara remissen gällande det nya ALF-avtal som har tagits fram och inkludera berörda medlemskårer i svaret.

Även om styrelsen delar motionärens problembild ser styrelsen dock att förslaget är för detaljerat för att inkluderas i kommande politiska fokusfråga, men vill återigen betona att frågan fortsätter att bevakas och arbetas med i SFS.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M5: Akademisk frihet

I inledningen av underrubriken "Akademisk frihet" under den politiska fokusfrågan skriver man att högskolepolitiken påverkats negativt "oavsett färg på regeringar". Vi anser att detta sker oberoende av färg och att samma regering kan påverka på olika sätt. Att ha med ordet färg i denna mening är onödigt och tillför inte något till diskussionen.

Förslag

att i verksamhetsplanen under rubrik "Politisk fokusfråga 2024/25-26/27", underrubrik "Akademisk frihet", första stycket ersätta meningen

"Oavsett ~~färg~~ på regeringar har de senaste åren [...]"

med

"Oavsett regering har de senaste åren [...]"

Motionär

Blekinge Studentkår, Dalarnas Studentkår, Gotlands Studentkår Rindi, Halmstad studentkår, Kristianstads Studentkår, Studentkåren i Skövde, Studentkåren i Sundsvall, Studentkåren i Östersund, Studentkåren vid Högskolan Väst.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen delar inte uppfattningen att begreppet färg är överflödigt för kontexten. Tvärtom menar styrelsen att begreppet förtydligar propositionens centrala andemening att inskränkningar i den akademiska friheten sker oavsett vilka partier som ingår i regeringen. Att förklara vilka politiska partier som ingår i en regering förklaras ofta i det vedertagna begreppet färg. Därav fyller det en retorisk funktion som visar på ett problem som sträcker sig över de politiska blocken. Det krävs förändrad syn på politisk styrning i akademien i en bred bemärkelse.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M6: Universitetens och högskolornas rätt att bestämma över utbildningens innehåll

Forskningens frihet skyddas i den svenska grundlagen, och högskolelagen föreskriver att den akademiska friheten ska främjas och värnas. Motsvarande rättsligt skydd för högre utbildning saknas. StuFF anser att detta bristande skydd måste åtgärdas, så att rätten att besluta om utbildningens innehåll i framtiden grundlagsskyddas på samma sätt som friheten att välja forskningsämne. StuFF anser att ett ytterligare förtydligande kring akademikernas självständighet behövs. Förslaget bidrar till en tydlighet för verksamma inom SFS under kommande verksamhetsår var man står i frågan.

Förslag

att i SFS verksamhetsplan 2024/25 Proposition 1 Politisk fokusfråga 2024/25-26/27 underrubrik Akademisk frihet sista stycket andra meningen ändra från "Utbildningens frihet behöver grundlagsskyddas på samma sätt som forskningens frihet, antalet examensmål i högskoleförordningen måste minska, statens detaljstyrning av lärosätenas verksamhet behöver upphöra och akademins självständighet måste öka." till "Utbildningens frihet behöver grundlagsskyddas på samma sätt som forskningens frihet. Antalet examensmål i högskoleförordningen måste minska, akademins självständighet måste öka och statens detaljstyrning av lärosätenas verksamhet samt utbildningens innehåll behöver upphöra."

Motionär

Studentkåren för utbildningsvetenskap och Filosofisk fakultet vid Linköpings universitet.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen delar bilden av att den akademiska friheten ska främjas och värnas på samma sätt som den högre utbildningen vilket innefattar utbildningens innehåll. Däremot bedömer styrelsen att nuvarande formulering i propositionen täcker problembilden då lärosätenas verksamhet inkluderar utbildningens innehåll. Styrelsen bedömer därför att motionärernas förslag till ändring täcks av det nuvarande förslaget, och att det därmed inte föreligger skäl till ändringar i propositionen.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M7: Tillägg om statligt ägda fastighetsbolag i den politiska fokusfrågan

Viktiga resurser som staten tillför lärosäten för utbildning och forskning försvinner tillbaka till staten i form av hyra till statligt ägda fastighetsbolag. Staten ger således med ena handen och tar sedan tillbaka med den andra. Denna cirkulation av pengar kräver en byråkratisk apparat som i sig själv kostar pengar att driva, vilket i praktiken medför utgifter som inte åstadkommer något.

Orimligt höga hyror där staten sätter marknadshyra på sig själv åter upp både anslag, forskningsbidrag och externa medel. Skenande lokalhyror leder till såväl att färre doktorander anställs, att universitetet inte har råd med lokaler, samt en kraftigt minskad undervisningstid. Detta påverkar inte bara studenter och doktorander utan även forskare och lärare.

Vi anser att SFS ska belysa detta problem och verka för att styrningen av statligt ägda fastighetsbolag förändras. SFS bör även verka för att det utreds alternativa modeller för att försörja högre lärosätens lokaler, samt utreda hur de hyror som fastighetsbolagen tjänar in kan regleras för att säkerställa att universitetens medel går till att främja Sverige som kunskapsnation. Målet är att uppnå ett system för lärosätenas lokaler som möjliggör ändamålsenliga hyror och en struktur för styrning av statligt ägda fastighetsbolag som kommer högskolesektorn till gagn.

Förslag

att efter sista stycket i "Politisk fokusfråga 2024/25-26/27: Vägen framåt för högre utbildning" lägga till följande:

Rubrik: "Lärosätenas fastigheter"

Brödtext:

Viktiga resurser som staten tillför landets lärosäten för utbildning och forskning försvinner tillbaka till staten som hyra till statligt ägda fastighetsbolag. Staten ger således med ena handen och tar tillbaka med den andra.

Orimligt höga hyror till följd av att staten sätter marknadshyror på sig själv konsumerar inte bara utbildnings- och forskningsanslag, utan även externa medel. Skenande lokalhyror skadar akademien, med konsekvenser som anställningsstopp av undervisande personal, minskningar i undervisningstid och att lärosäten tvingas utrymma vissa lokaler. Resultatet av nuvarande hyresmodell är att medel som är menade att användas till utbildning och forskning istället hamnar i fickorna på privatpersoner. Lokalhyrorna riskerar också att drabba studentdriven verksamhet som också hyr lokalerna

Att ändra på ett sådant inrotat system kräver ett långsiktigt arbete. Det nuvarande systemet behöver förändras, och detta kräver en debatt för att belysa begränsningarna av det system som finns idag. Exempel på förändringar skulle kunna vara att lärosäten som är statliga myndigheter bör kunna äga sina egna fastigheter. Andra exempel skulle

vara att statliga fastighetsbolag bör ha lägre vinstkrav, eller ett tydligt samhällsansvar i sina ägardirektiv. Alternativa modeller för att försörja högre lärosätens lokaler behöver utredas och systemet för fastighetsbolagens styrning behöver ändras.

Motionär

Humanistiska och teologiska studentkåren vid Lunds universitet, Lunds doktorandkår, Lunds Naturvetarkår, Sahlgrenska akademins studentkår, Samhällsvetarkåren vid Lunds universitet, Stockholms universitets studentkår, Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola, Umeå Studentkår.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen förstår motionärernas frustration över de stora kostnaderna som lokalerna äter från lärosätens budget och styrelsen delar den övergripande problembilden. Skenande lokalkostnader ska inte bekostas genom sänkt kvalitet och minskade resurser till lärosätens kärnverksamhet forskning och utbildning. Däremot är frågan bredare än endast statliga hyresvärdar då lärosätens hyresmodeller ser olika ut när det gäller lokaler vilket gör denna fråga komplex och därav svårt för SFS att driva på det sättet motionären föreslår.

I SFS Åsiktsprogram, kap 3.7, första stycket, andra meningen, finns följande lydelse:

“Förvaltningen och ägandet av lokalerna ska ske på ett sådant sätt att det gynnar verksamheten. Lärosätena bör dessutom ges möjligheter till att äga och förvalta sina egna lokaler. Detta inkluderar både ägandeformer där lärosätena indirekt äger sina egna lokaler via andra bolag och när lärosätet direkt äger lokalerna. Vidare ska krav på vinst eller andra kostnader som överstiger de faktiska drifts- och investeringskostnaderna för lokalerna inte belasta lärosätet. Det förutsätter att personal och studenter är delaktiga och representerade i beslut som rör lärosätets lokaler.”

Drygt [70 procent av lärosätens lokaler tillhandahålls av statliga myndigheter eller bolag](#), och ett sänkt vinstkrav hade i sin tur inneburit att vissa lärosäten ges rabatt på sina hyror medan andra lärosäten, med privata hyresvärdar, fortsatt betalar marknadspris för sina lokaler. För att nå framgång i frågan behöver hela högskolesektorn vara med och styrelsen tror att genom att väva in motionärernas förslag i den nuvarande skrivelsen under “Reformera högskolans finansieringssystem” skulle frågan automatiskt lyftas i rätt sammanhang och drivas på ett sätt som gynnar högskolesektorn på ett balanserat sätt.

Styrelsen rekommenderar därför fullmaktige att **avslå** motionen till förmån för styrelsens jämkningsyrkande: Tillägg i den politiska fokusfrågan.

P1J1: Styrelsens jämkningsyrkande: Tillägg i den politiska fokusfrågan

Styrelsen lägger fram ett jämkningsyrkande till motionen Tillägg om statligt ägda fastighetsbolag i den politiska fokusfrågan.

Förslag

Att efter “För att utbildningen ska kunna uppnå och upprätthålla en hög kvalitet behöver de faktiska kostnaderna för utbildningen, som lärare och lokaler, täckas.”

Lägga till “Skenande lokalkostnader äter upp en alltför stor del av lärosätenas budget. Det är medel som istället hade kunnat gå till undervisning och forskning, därför måste dessa kostnader minska och staten ersätta lärosätena för kostnaderna.”

Samt att ändra från “Ersättningsbeloppen behöver höjas, den prestationsbaserade delen tas bort eller minskas, produktivitetsavdraget avskaffas och finansieringssystemet göras om i grunden.”

Till “Ersättningsbeloppen behöver höjas, den prestationsbaserade delen tas bort eller minskas, produktivitetsavdraget avskaffas, lärosätenas lokalkostnader minska och finansieringssystemet göras om i grunden.”

Motionär

SFS Styrelse

P1M8: Nya utmaningar kring representation kopplat till lärosätenas utveckling

Universitetens och högskolornas ambitioner att växa har gynnat de som vill studera vidare på en eftergymnasial utbildning där fler platser och ett bredare urval av utbildningar erbjuds. Inför höstterminens start 2023 hade drygt 305 000 personer antagits till högskoleutbildningar. Bortsett från rekordsiffrorna som uppmättes under coronaåren 2020 och 2021 är årets antal det hittills högsta som noterats. Fler än någonsin väljer också att läsa sina kurser på distans. Möjligheterna att studera på ett decentraliserat campus har också blivit fler i takt med att etablerade universitet och högskolor lägger en del av sin verksamhet på annan ort.

Lärosäten som ger högre utbildning decentraliserat ansvarar för kvaliteten i den utbildning som ges, men saknar inflytande över den fysiska, digitala och sociala miljö där studenten befinner sig. Universitetens och högskolornas expansion kopplat till decentraliserade campus har skapat nya utmaningar för landets studentkårer. Tillsammans med en urholkad budget som i framtiden förväntas urholkas ytterligare ser StuFF det som omöjligt att på ett rättvist sätt kunna representera denna nya studentgrupp. En höjd ersättning till landets studentkårer som representerar studenter på decentraliserade campus bör ses som en rimlig följd av lärosätenas utveckling. I nuläget har vi svårt att på ett korrekt och värdigt sätt hantera de nya utmaningar som uppstått. Framtiden kommer säkert att innefatta nya utmaningar för landets studentkårer som inte är kopplat till exemplet ovan. Nya utmaningar kopplat till lärosätenas utveckling behöver kontinuerligt hanteras framöver, men StuFF väljer att lyfta problematiken redan nu innan situationen blir ohållbar och påverkar universitets- och högskolestudenter negativt.

Förslag

att i SFS verksamhetsplan 2024/25 Proposition 1 Prioriterade frågor underrubrik Studentkårernas förutsättningar andra stycket, efter sjätte meningens att lägga till "Särskilt eftersom lärosätenas utveckling har skapat nya utmaningar för representation."

Motionär

Studentkåren för utbildningsvetenskap och Filosofisk fakultet vid Linköpings universitet.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen instämmer att i takt med att lärosäten utvecklas och förändras skapas nya typer av utmaningar. Att säkerställa god representation för alla av studenter är viktigt, och det är viktigt att SFS följer utvecklingen i takt med att den sker. Däremot anser styrelsen att den motionerade formuleringen redan innefattas av den nuvarande skrivelsen i propositionen som ger utrymme för en större bredd av utmaningar kopplat till studentinflytande och finansieringen av denna.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M9: Tillägg om språkbarriär som hinder för internationella studenters deltagande

Enligt en undersökning från SCB 2021 så är ungefär en tiondel av Sveriges studenter internationella.¹ Detta är en andel som mest troligt har ökat efter pandemin, med EUs mål att 20% av utexaminerade studenter ska ha en utbildningsperiod utomlands.

Inkluderingen av internationella studenter och doktorander i studentkårsrörelsen är väsentlig för att studentkårer ska kunna representera sin studentgrupp fullt ut. Idag är inkluderingen av internationella studenter och doktorander svår, då det på alla nivåer av engagemang finns hinder. SFS lyfter ett viktigt hinder som är uppehållstillstånd, men vi anser att detta inte är det enda stora hindret på nationell nivå för att internationella studenter och doktorander ska kunna engagera sig. Exempelvis kan det vara svårt för internationella studenter och doktorander att vara studentrepresentanter, då många relevanta organ endast använder sig av svenska. Vi anser därför att det i problemformuleringen för internationella studenters deltagande behöver inkluderas att även språket är ett hinder.

Förslag

att i Proposition 1: SFS verksamhetsplan 2024/25 under Studentkårernas förutsättningar ersätta "Internationella studenters deltagande inom studentkårer behöver stärkas och att nekas uppehållstillstånd får inte vara ett hinder för att engagera sig i studentkårsrörelsen. Hinder som finns på nationell nivå måste röjas så att internationella studenter även kan engagera sig i studentkårer och ta arvoderade uppdrag som innebär studieuppehåll. På så sätt kan studentinflytandet stärkas ytterligare."

Med

"Internationella studenters och doktoranders deltagande inom studentkårer behöver stärkas och att nekas uppehållstillstånd eller uppleva en språkbarriär får inte vara ett hinder för att engagera sig i studentkårsrörelsen. Hinder som finns på nationell nivå måste röjas så att internationella studenter även kan engagera sig i studentkårer på olika nivåer, samt ta arvoderade uppdrag som innebär studieuppehåll. På så sätt kan studentinflytandet stärkas ytterligare."

Motionär

Lunds doktorandkår, Lunds Naturvetarkår, Samhällsvetarkåren vid Lunds universitet

Styrelsens motionssvar

Styrelsen instämmer med motionärernas beskrivning att internationella studenter och doktorander kan ha sämre förutsättningar att vara studentrepresentanter på grund av språket som används. Det är något som tydligare behöver jobbas med för att få en rättvisare representation. Styrelsen anser dock att frågan om vilket språk som används lokalt är en fråga som bäst avgörs lokalt och inte ett hinder att röja på nationell nivå.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M10: Förtydligande av SFS förutsättningar i "studentkårernas förutsättningar"

I dagsläget står det i propositionen att "I takt med att studentkårernas förutsättningar förändras så förändras även förutsättningarna för SFS. Därför ska SFS aktivt arbeta med att upprätthålla en hållbar ekonomi och organisation för att säkerställa långvarig fortlevnad.", en formulering som kan verka tvetydig då det ej är tydligt just vem det är som detta ska upprätthållas för. Det som kan förtydligas i texten är just vilka detta ska upprätthållas för, vilket kan göras genom att tillägga att det är för SFS detta gäller. Bland ambitionerna står det att "SFS ska verka för att ha en hållbar ekonomi och organisation." Detta anses även vara tvetydigt då det ej förtydligar vems ekonomi och organisation det är som ska vara hållbar. Ändringen bör göras både i brödtexten och i ambitionen för att vara konsekvent. Detta förslag ger ett förtydligande på att SFS verkar som en stödfunktion i studentpolitiska frågor för studentkårerna.

Förslag

att i SFS verksamhetsplan 2024/25, i avsnittet "Prioriterade frågor" under rubriken "Studentkårernas förutsättningar" i listan med ambitioner ersätta "SFS ska verka för en hållbar ekonomi och organisation." med "SFS ska verka för att upprätthålla sin organisation och ekonomi på ett hållbart sätt."

att i SFS verksamhetsplan 2024/25, i avsnittet "Prioriterade frågor" under rubriken "Studentkårernas förutsättningar" ersätta "Därför ska SFS aktivt arbeta med att upprätthålla en hållbar ekonomi och organisation för att säkerställa långvarig fortlevnad." med "Därför ska SFS aktivt arbeta med att upprätthålla sin organisation och ekonomi på ett hållbart sätt för att säkerställa långvarig fortlevnad."

Motionär

Humanistiska och teologiska studentkåren vid Lunds universitet, Lunds doktorandkår, Lunds Naturvetarkår, Samhällsvetarkåren vid Lunds universitet, Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen vill inledningsvis uppmärksamma att motionärernas citat från listan med ambitioner i förslaget till verksamhetsplan inte har blivit korrekt i motionen. Rätt formulering är "SFS ska verka för att ha en hållbar ekonomi och organisation."

Styrelsen delar inte motionärernas bild att det nuvarande förslaget är otydligt. SFS verksamhetsplan omfattar SFS organisation och styrelsen noterar att detta dokument ska utgöra medlemmarnas styrning av SFS verksamhet för det kommande verksamhetsåret. Styrelsen är vaksam om att ett otydligt ägarskap i frågor kan leda till en utebliven hantering av frågorna, men noterar att styrelsen har direkt ägarskap över alla frågor i verksamhetsplanen efter att den fastställs av fullmäktige.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M11: Statsanslag kopplat till inflation

I verksamhetsplanens ambitioner för studentkårernas förutsättningar står det i dagsläget att SFS ska verka för ett ökat statsbidrag. Däremot anser vi att det inte räcker med att öka statsanslaget, det behöver även justeras i takt med inflationen.

Förslag

att i verksamhetsplanen under rubrik "Prioriterade frågor", underrubrik "Studentkårernas förutsättningar", bland ambitioner lägga till ambitionen "SFS ska verka för att statsanslaget till studentkårerna aktivt ska justeras enligt inflationen."

Motionär

Blekinge Studentkår, Dalarnas Studentkår, Gotlands Studentkår Rindi, Halmstad studentkår, Kristianstads Studentkår, Studentkåren i Skövde, Studentkåren i Sundsvall, Studentkåren i Östersund, Studentkåren vid Högskolan Väst.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen delar i helhet motionärernas syn, att anslaget till studentinflytandet årligen bör uppräknas. Sedan kårobligatoriets avskaffande har SFS verkat för att anslaget ska justeras. I remissvaret till propositionen som ledde till kårobligatoriets avskaffande, [Proposition 2008/09:154 Frihet och inflytande - kårobligatoriets avskaffande](#), lyfte SFS behovet av att anslaget årligen bör uppräknas.

Detta är någonting som SFS fortsatt kommer att verka för. Styrelsen vill dock betona att huvudfokus det kommande året måste vara en reell ökning av anslaget till studentinflytandet. I dagsläget är Riksbankens inflationsmål 2%, vilket hade inneburit att det hade dröjt 20 år innan ett indexerat statsanslag hade nått den förhöjda nivån som fastställdes under pandemin. Styrelsen ser således en risk att SFS ställningstagande kan resultera i ett inflationsindexerat anslag, som fortfarande är för lågt, och att fokus under nästa verksamhetsår därför måste vara att få en reell ökning. Styrelsen bedömer således att motionärernas förslag täcks inom ramen för SFS nuvarande ställningstaganden.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M12: Tillägg om förbrukning av CSN-veckor

Under En hållbar studentekonomi skriver SFS att det är viktigt med ett flexibelt studiemedel, men vi anser att detta med fördel kan förtydligas. SFS nämner att studenter idag möts av längre utbildningar samt att det finns ett ökat behov att bredda sina kompetenser för att möta en dynamisk arbetsmarknad. Vi delar SFS bedömning och att det därför är angeläget med ett moderniserat studiemedel som är mer flexibelt, men att detta med fördel kan förtydligas. En del i att ha ett flexibelt studiemedelssystem handlar om att möjliggöra för studenter att kunna få tillbaka återbetalda förbrukade veckor. Att kunna återigen söka medel som är återbetalda är en viktig förutsättning för det livslånga lärandet och etablerandet av Sverige som en kunskapsnation. Vi ser detta som en fortsatt prioriterad fråga och som en väsentlig aspekt av ett moderniserat studiemedelssystem som SFS vill åt.

Vi vill att SFS ska fortsätta prioritera att verka för att förbrukade veckor som är återbetalda ska kunna bruka dessa medel igen, likt vad som redan nämns i SFS åsiktsprogram på sida 31. Detta var även något som inkluderades i förra årets verksamhetsplan under den prioriterade frågan Studenternas ekonomiska situation där man bland annat skrev att "...studiemedelssystemet behöver moderniseras [...] Det går bland annat inte att få tillbaka återbetalda förbrukade veckor..." (s.5). Vi anser det vara fördelaktigt när man kan arbeta återkommande med tidigare fokusområden, detta hjälper SFS att tänka mer långsiktigt och ger mer tyngd i frågan, och ser därför att det bör tydliggöras i brödtexten.

Förslag

att under En hållbar studentekonomi (P1 sida 8), byta från "För att stärka möjligheten för alla att utbilda sig är det viktigt med ett flexibelt studiemedel. Studenterna idag möts inte enbart av längre utbildningar utan även ett behov av att bredda sina kompetenser för att möta en arbetsmarknad som ständigt utvecklas. Det behövs ett studiemedel som bättre möter studenternas behov."

till

"För att stärka möjligheten för alla att utbilda sig är det viktigt med ett flexibelt studiemedel som möter studenternas behov. Studenterna idag möts inte enbart av längre utbildningar utan även ett behov av att bredda sina kompetenser för att möta en arbetsmarknad som ständigt utvecklas. En del av att ha ett flexibelt studiemedel innebär att återbetalda veckor återigen ska kunna användas för finansiering av studier."

Motionär

Humanistiska och teologiska studentkåren vid Lunds universitet, Lunds doktorandkår, Lunds Naturvetarkår, Samhällsvetarkåren vid Lunds universitet, Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen instämmer med motionärerna i att det dels blir en bättre formulering, men även att det är ett bra tillägg i texten i sin helhet. Detta förekommer även i SFS åsiktsprogram som antogs under SFSFUM i Eskilstuna 2023.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **bifalla** motionen.

P1M13: Hållbara ekonomiska förutsättningar för VFU

Kostnader för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) har lyfts som prioriterad fråga i SFS verksamhetsplan både 19/20 och 22/23. Trots frågans prioritering har ingen märkbar förändring skett. Kostnaderna för VFU grundar sig i brist på VFU-platser i närområdet vilket leder till att många studenter behöver dags- eller veckopendla till arbetsplatsen. Veckopendling kan resultera i kostnader för resor mellan studieort och VFU-ort samt kostnader för dubbelt boende under VFU-perioden. I många utbildningar är verksamhetsförlagd utbildning ett krav för examen och det är därför en bred grupp av studenter som drabbas av ökade kostnader under VFU-perioder. I SFS studiemedelsreform "Reformförslag för ett modernt studiemedel" från 2023 lyfts många förslag på hur studiemedlet kan effektiviseras, där nämns även frågan om VFU-kostnader. Frågan om kostnader för verksamhetsförlagd utbildning är särskilt aktuell inom sjuksköterskeutbildningen i och med övergången till 50% VFU för legitimation. I utredningen av Hans Wiklund "Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning - långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen." från januari 2024 aktualiseras frågan ännu en gång.

Vi anser därför, med ovanstående bakgrund, att frågan om VFU-kostnader lämpar sig i den prioriterade frågan "En hållbar studentekonomi".

Förslag

Att i SFS verksamhetsplan 24/25 i avsnittet "prioriterade frågor" under rubriken "En hållbar studentekonomi" i andra stycket lägga till meningen: "Flera utbildningar kräver även verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för såväl examen som legitimation, vilket leder till ökade kostnader för studenter till följd av bland annat placeringar utanför dagpendlingsavstånd." efter meningen "Studenterna idag möts inte enbart av längre utbildningar utan även ett behov av att bredda sina kompetenser för att möta en arbetsmarknad som ständigt utvecklas." men innan meningen "Det behövs ett studiemedel som bättre möter studenternas behov."

Att i SFS verksamhetsplan 24/25 i avsnittet "Prioriterade frågor" under rubriken "En hållbar studentekonomi" i listan med ambitioner som andra punkt lägga till: "SFS ska verka för en kostnadsfri och tillgänglig verksamhetsförlagd utbildning."

Motionär

Consensus - Medicinska fakultetens studentkår vid Linköpings universitet, Sahlgrenska akademins studentkår, Umeå Studentkår.

Styrelsens motionssvar

Som styrelsen skrev i svaret till motionen P1M4: SFS ska verka för förbättrad finansiering på vårdutbildningar är problematiken kopplat till kostnader för VFU redan en viktig fråga för SFS. I åsiktsprogrammet under Kostnader kopplade till Studier, sista meningen, står det "Således ska studenter få full ersättning för alla kostnader som är kopplade till praktik eller VFU, bland annat resor och logi." Det har varit en prioriterad

fråga i två år och styrelsen anser att andra frågor bör prioriteras kommande år, men kommer självklart att fortsätta driva frågan inom ramen för den studentekonomiska politiken. Som motionärerna nämner har frågan även lyfts [i ett PM från SFS](#) från december 2023.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M14: Fribelopp och bostadsbidrag bör ej mätas på månadsnivå

Studenters ekonomiska förutsättningar är viktiga, men att beräkna fribelopp och bostadsbidrag månadsvis motsvarar inte den situation som finns idag, där studietakten, trots att den ofta formellt är jämn över en termin, skiftar mellan olika kurser. Månadssystemet för uppföljning blir något godtycklig, då det inte används idag, och bör därför ej införas så länge som CSN:s nuvarande strukturer ser ut som de gör idag.

Den stora problematiken är idag att fribeloppet inte motsvarar när studenter förväntas studera, och bostadsbidraget släpar, vilket gör att studenter tvingas betala tillbaka långt i efterhand. Det kommer inte månadsuppgifter råda bot mot.

Förslag

att i verksamhetsplanen, Prioriterade frågor, under stycke 3 i underrubriken En hållbar studentekonomi ersätta “är det därför viktigt att fribeloppet prövas på månadsuppgifter för att säkerställa att studenter inte blir återbetalningsskyldiga.” med “är det därför viktigt att fribeloppet enbart beräknas på de månader en student studerar med studiemedel.”

att i verksamhetsplanen, under stycke 4 i underrubriken En hållbar studentekonomi ersätta “För att minska risken för återbetalningskrav, bör regeringen införa månadsuppgifter i bostadsbidraget.” med “För att minska risken för återbetalningskrav, bör gränsen för inkomster enbart gälla för de månader en student studerar med studiemedel.”

Motionär

Stockholms universitets studentkår.

Styrelsens motionssvar

I SFS åsiktsprogram, kapitel 4.3 Studentens ekonomi, under Studiemedelssystem, sista meningen står det “SFS anser också att fribeloppet enbart ska gälla för de veckor studenten erhåller studiemedel.” Motionärens förslag om fribelopp täcks alltså in av SFS Åsiktsprogram. Det nämns även i [SFS PM](#) under kapitlet “Täck boendekostnader inom studiemedelssystemet”. Nämnt PM är vad styrelsen har utgått från i utformning av den prioriterade frågan.

Styrelsen anser att ambitionen “SFS ska verka för att tillgängliggöra bostadsbidraget för studenter” är öppen nog för att SFS ska kunna arbeta för ett tillgängligt bostadsbidrag på olika sätt. Även här hänvisar styrelsen till promemorian som nämner olika förslag för att tillgängliggöra bostadsbidraget. Styrelsen anser även här att motionärens förslag om bostadsbidrag täcks in i promemorian och att en ändring inte behövs.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M15: Tillägg om inneboenden i En hållbar studentekonomi

Den ekonomiska balansgången för många studenter kan vara mycket svår och för att underlätta det har bland annat SFS valt att lägga vikt vid frågan gällande tillgängliggörandet av bostadsbidraget. I propositionens brödtext förtydligas det vilka svårigheter studenter har att hitta bostäder och att många studenter får leta boende i form av andrahandsboenden eller nybyggnationer. Vi vill belysa en annan kategori som inte kan ta del av bostadsbidraget; inneboende. Många studenter bor eller har bott som inneboende någon del av sin studenttid och det verkar orimligt att dessa inte skulle kunna utnyttja bostadsbidraget. Vi föreslår därför att följande förändring ska se i brödtexten för "Prioriterade frågor - En hållbar student ekonomi".

Förslag

Att ersätta: "I många studentstäder råder dessutom en utbredd bostadsbrist och studenterna är ofta hänvisade till andrahandsboenden eller nybyggnationer, vilket kan vara betydligt dyrare än genomsnittet. I dagsläget lägger studenter ungefär 33 procent av sin månadsinkomst på boende jämfört med andra grupper som lägger ungefär 20 procent av sin månadsinkomst. Dagens system med ett separat bostadsbidrag via Försäkringskassan är varken ändamålsenligt eller hållbart. Det skapar förvirring och frustration för alla inblandade parter, och en onödig stress för studenter som är i stort behov av ekonomiskt stöd."

Med: "I många studentstäder råder dessutom en utbredd bostadsbrist och studenterna är ofta hänvisade till andrahandsboenden, inneboenden eller nybyggnationer, vilket kan vara betydligt dyrare än genomsnittet. I dagsläget lägger studenter ungefär 33 procent av sin månadsinkomst på boende jämfört med andra grupper som lägger ungefär 20 procent av sin månadsinkomst. Dagens system med ett separat bostadsbidrag via Försäkringskassan är varken ändamålsenligt eller hållbart, och många studenter är ej berättigade att söka bidraget. Det skapar förvirring och frustration för alla inblandade parter, och en onödig stress för studenter som är i stort behov av ekonomiskt stöd."

Motionär

Humanistiska och teologiska studentkåren vid Lunds universitet, Lunds doktorandkår, Lunds Naturvetarkår, Samhällsvetarkåren vid Lunds universitet, Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen förstår motionärernas andemening, dock anser styrelsen att detta tillägg blir för specifikt. Då styrelsen delar motionärernas oro för till exempel inneboende studenter har styrelsen valt att lägga fram ett jämningsyrkande.

Styrelsens mening med propositionen är att tillgängliggöra bostadsbidraget för alla studenter, och därför har styrelsen i jämningsyrkandet valt att ta bort exemplen på boendetyper. Detta eftersom det kan uppfattas som exkluderande mot icke nämnda boendetyper.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen i förmån för Styrelsens jämningsyrkande: Bostadsbidrag 2.0.

P1J2: Styrelsens jämkningsyrkande: Bostadsbidrag 2.0

Styrelsen lägger fram ett jämkningsyrkande till motionen Tillägg om inneboenden i En hållbar studentekonomi.

Förslag

Från:

“I många studentstäder råder dessutom en utbredd bostadsbrist och studenterna är ofta hänvisade till ~~andrahandsboenden eller nybyggnationer, vilket kan vara~~ betydligt dyrare än genomsnittet. I dagsläget lägger studenter ungefär 33 procent av sin månadsinkomst på boende jämfört med andra grupper som lägger ungefär 20 procent av sin månadsinkomst. Dagens system med ett separat bostadsbidrag via Försäkringskassan är varken ändamålsenligt eller hållbart. Det skapar förvirring och frustration för alla inblandade parter, och en onödig stress för studenter som är i stort behov av ekonomiskt stöd.”

Till:

“I många studentstäder råder dessutom en utbredd bostadsbrist och studenterna är ofta hänvisade till boendetyper som är betydligt dyrare än genomsnittet. I dagsläget lägger studenter ungefär 33 procent av sin månadsinkomst på boende jämfört med andra grupper som lägger ungefär 20 procent av sin månadsinkomst. Dagens system med ett separat bostadsbidrag via Försäkringskassan är varken ändamålsenligt eller hållbart, och många studenter är ej berättigade att söka bidraget. Det skapar förvirring och frustration för alla inblandade parter, och en onödig stress för studenter som är i stort behov av ekonomiskt stöd.”

Motionär

SFS Styrelse

P1M16: Halvårsuppgifter till bostadsbidraget

Vi håller med SFS om att regeringen borde införa uppgifter i bostadsbidraget som är mer frekventa än årsvis. Däremot anser vi att månadsuppgifter riskerar att skapa för stor börda på studenterna i och med att de då skulle behöva komma ihåg att rapportera varje månad. Vi anser därför att man istället borde ta uppgifter varje halvår för att minska bördan på studenterna samtidigt som man gör uppgifterna mer aktuella än dagsläget.

Förslag

att i verksamhetsplanen under rubrik "Prioriterade frågor", underrubrik "En hållbar studentekonomi", ersätta meningen

"För att minska risken för återbetalningskrav, bör regeringen införa månadsuppgifter i bostadsbidraget."

med

"För att minska risken för återbetalningskrav, bör regeringen införa halvårsuppgifter i bostadsbidraget."

Motionär

Blekinge Studentkår, Dalarnas Studentkår, Gotlands Studentkår Rindi, Halmstad studentkår, Kristianstads Studentkår, Studentkåren i Skövde, Studentkåren i Sundsvall, Studentkåren vid Högskolan Väst.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen delar motionärernas tanke om att bördan ska minskas för studenterna och förslaget utgår ifrån att den administrativa bördan kommer att minska som resultat. Genom att pröva bostadsbidraget på månadsuppgifter kommer risken för återbetalning förhoppningsvis minska. Anledningen till att styrelsen föreslår att bostadsbidraget ska baseras på månadsuppgifter är för att detta matchar det [regeringsuppdrag](#) som Försäkringskassan har fått.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M17: Motion till korrigerings av sjukskrivning i studierna, Proposition 1

Ett faktafel har upptäckts i Proposition 1 gällande sjukskrivning, där det står att en student inte kan vara sjukskriven på deltid under sina studier. Detta är inte korrekt eftersom en student i nuläget kan vara sjukskriven på 50% samtidigt som hen studerar 50%. Därmed borde propositionen ändras för att reflektera verkligheten.

Dessutom anser de signerande kårerna att en student borde kunna vara sjukskriven på såväl 25% som 75% under sina studier, då detta är praxis i arbetslivet; detta skulle också tillåta studenter att ha större kontroll över sina studier under perioder när de på grund av sjukdom redan är i en utsatt situation.

Förslag

att ersätta

“I dagsläget går det inte att studera på deltid och samtidigt vara sjukskriven på deltid. Istället måste studenterna antingen sjukskrivas på heltid eller kämpa igenom heltidsstudier trots att de har drabbats av någon form av ohälsa. Detta är något som hade ansetts vara orimligt i arbetslivet och borde även anses vara orimligt för studenterna.”

Med

“I dagsläget går det endast att vara sjukskriven på 50% eller 100% under sina studier. I jämförelse så finns det även möjligheten för 25% samt 75% sjukskrivning inom arbetslivet. Att inte ha möjligheten att på grund av sin hälsa kunna trappa upp och ner sitt arbete hade ansetts vara orimligt i arbetslivet, och borde även anses vara orimligt för studenterna. Lärosätena bör se över hur sjukskrivning i olika grad kan tillämpas i praktiken för sina utbildningar.”

under En hållbar studentekonomi i Proposition 1: SFS verksamhetsplan 2024/25.

att ersätta

“SFS ska verka för att det införs en möjlighet för studenter att vara sjukskrivna på deltid.”

Med

“SFS ska verka för att det införs en möjlighet för studenter att vara sjukskrivna i samma utsträckning som inom arbetslivet.”

som ambition under En hållbar studentekonomi i Proposition 1: SFS verksamhetsplan 2024/25.

Motionär

Humanistiska och teologiska studentkåren vid Lunds universitet, Lunds doktorandkår, Lunds Naturvetarkår, Samhällsvetarkåren vid Lunds universitet, Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola

Styrelsens motionssvar

Styrelsen ser behovet av att göra ett förtydligande i vad styrelsen menar i verksamhetsplanen angående deltidssjukskrivning.

I dagsläget är det vissa krav som gäller för att du ska kunna vara sjukskriven på deltid i olika omfattningar samt att behålla ditt studiemedel. Utöver dessa krav är det olika beslut som tas utifrån hur praxis ser ut, vilket innebär att det i många fall kräver kroniska sjukdomar för att kunna sjukskrivas i en annan omfattning än halvtids- eller heltidssjukskrivning. Detta blir tydligare utifrån den långa karenstid som råder för studenter. Styrelsen delar helt motionärernas andemening i att studenter ska kunna vara deltidssjukskrivna i olika omfattningar, oavsett om det är tillfälliga eller kroniska besvär, däremot ser styrelsen fortfarande att mer förtydligande behövs i verksamhetsplanen. Därav har styrelsen lagt ett jämkningsyrkande där ovanstående blir tydligare.

Styrelsen rekommenderar därför fullmaktige att **avslå** motionen till förmån för styrelsens jämkningsyrkande: Tydliggörande kring deltidssjukskrivning.

P1M18: Förtydliga problemen med deltidssjukskrivning

Vi ser att det finns många utmaningar som gör att studenter inte kan vara sjukskrivna på halv- eller deltid, och menar att det bör finnas en tydligare beskrivning av varför dessa utmaningar finns. Det är i övrigt i linje med förslaget.

När de specifika utmaningarna förtydligas, pekar vi också fram en tydligare riktning i vad SFS ska driva under det kommande året.

Förslag

att i SFS Åsiktdokument under "Prioriterade frågor", underrubrik "En hållbar studentekonomi", ersätta "Istället måste studenterna antingen sjukskrivas på heltid eller kämpa igenom heltidsstudier trots att de har drabbats av någon form av ohälsa."

med

"Både regelverk, där man idag kan vara sjukskriven på halvtid, och lärosätens organisering av kurser gör att studenter antingen måste sjukskrivas på heltid eller kämpa igenom heltidsstudier trots att de har drabbats av någon form av ohälsa."

Motionär

Stockholms universitets studentkår.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen vill först lyfta att i förslaget har motionären skrivit SFS Åsiktsprogram, men däremot verkar det som att motionären troligtvis menar en förändring i styrelsens förslag till verksamhetsplan då åsiktsprogrammet inte innehåller prioriterade frågor. Av denna anledning har styrelsens motionssvar utgått från att motionen berör styrelsens förslag till verksamhetsplan.

Att studenter i dagsläget inte har samma möjlighet att återgå till studierna, eller att sjukskriva sig i olika omfattningar är ett stort bekymmer. Styrelsen delar att en faktor i detta är just lärosätets organisering av kurser, samt att det inte är alla kurser som går på helfart. Även om styrelsen delar andemeningen har styrelsen istället valt att lägga fram ett jämningsyrkande. Detta för att dels vara tydligare i vad styrelsen menar med deltidssjukskrivning, men även täcka lärosätets roll i problematiken.

Styrelsen rekommenderar därför fullmaktige att **avslå** motionen till förmån för styrelsens jämningsyrkande: Tydliggörande kring deltidssjukskrivning

P1M19: De långsiktiga ekonomiska effekterna av korttidssjukdom

I dagsläget är det väldigt svårt för studenter att vara sjuka under vissa perioder av sin studietid. Det kan handla om väldigt många olika grejer som kan påverka en student över en lång tid framöver på grund av att man missar en enskild dag på grund av sjukdom. Exempel på detta är om du missar ett tentamenstillfälle eller annat obligatoriskt moment, vilket potentiellt kan förhindra att man kommer vidare i sin utbildning tills dess att man har möjlighet att ta igen detta. Många studenter väljer därför att delta på dessa moment trots sjukdom, vilket skapar en ohållbar arbetsmiljö för studenten själv och andra studenter. Det är inte ovanligt att man hör studenter uttrycka "Jag har inte tid att vara sjuk". En stor anledning till detta kan vara den ekonomiska press som kommer från CSN's krav på studenter, utan hänsyn till sådana omständigheter.

Förslag

att i verksamhetsplanen i prioriterad fråga "En hållbar studentekonomi" lägga till ambitionen

"SFS ska verka för att de långsiktiga effekterna av korttidssjukdom hos studenter ska minska"

Motionär

Blekinge Studentkår, Dalarnas Studentkår, Gotlands Studentkår Rindi, Halmstad studentkår, Kristianstads Studentkår, Studentkåren i Skövde, Studentkåren i Sundsvall, Studentkåren i Östersund, Studentkåren vid Högskolan Väst.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen delar motionärernas problembeskrivning och anser även att det är ett problem att studenter inte känner att de kan missa examinerande moment på grund av sjukdom. I dagsläget är det svårt för studenter att vara korttidssjukskrivna på deltid i olika omfattningar, något som styrelsen ämnar att arbeta med under kommande verksamhetsår.

Då det har inkommit en handfull motioner har styrelsen sett ett behov av att förtydliga problematiken kring sjukskrivningar av studenter, deltidssjukskrivningar i olika omfattningar samt lärosätets roll i detta. Därav har styrelsen lagt fram ett jämningsyrkande som även täcker vad motionärerna har ämnat med denna motion.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen i förmån för styrelsens jämningsyrkande: Tydliggörande kring deltidssjukskrivning.

P1J3: Styrelsens jämningsyrkande: Tydliggörande kring deltidssjukskrivning

Styrelsen lägger fram ett jämningsyrkande till de tre motionerna: De långsiktiga ekonomiska effekterna av korttidssjukdom, Förtydliga problemen med deltidssjukskrivning samt Motion till korrigerande av sjukskrivning i studierna, Proposition 1.

Förslag

Från:

“I dagsläget går det inte att studera på deltid och samtidigt vara sjukskriven på deltid. Istället måste studenterna antingen sjukskrivas på heltid eller kämpa igenom heltidsstudier trots att de har drabbats av någon form av ohälsa. Detta är något som hade ansetts vara orimligt i arbetslivet och borde även anses vara orimligt för studenterna.”

Till:

“I dagsläget går det inte att studera på deltid och samtidigt vara sjukskriven på deltid i olika omfattningar i alla fall där behovet finns. För studenter råder det dels en längre karenstid än arbetsmarknaden, och för att kunna behålla studiestödet krävs det att du studerar på heltid samt att du har en sjukdom som medför risk för en eller flera längre sjukdomsperioder. Det innebär då att vid tillfälliga sjukdomar, både psykiska och fysiska, kan studenter inte sjukskrivas på deltid i olika omfattningar. Det råder även en problematik med återgången till studier från sjukskrivning. Lärosätenas kursupplägg, samt kursernas varierande studietakt gör det svårt för en sjukskriven student att återgå till studierna oavsett omfattning. Studenter ska, oavsett studietakt och studieupplägg, kunna vara sjukskrivna i den omfattning som krävs. Allt detta är något som hade ansetts vara orimligt i arbetslivet och är även orimligt för studenterna.”

Från:

- SFS ska verka för att det införs en möjlighet för studenter att vara sjukskrivna på deltid.

Till:

- SFS ska verka för att studiemedelssystemet utvecklas för att erbjuda studenter bättre möjligheter att vara sjukskrivna på deltid i olika omfattning.
- SFS ska verka för att lärosätena utvecklar och förbättrar möjligheterna för återgång från sjukskrivning till studier.

Motionär

SFS Styrelse

P1M20: Ansökningsprocessen till bostadsbidrag

Vi anser att ansökningsprocessen till bostadsbidrag för studenter idag är onödigt invecklad och otydlig. Det behöver ske förändring av ansökningen för att bättre kommunicera hur studenter ska förhålla sig när det gäller CSN som inkomst.

Förslag

att i verksamhetsplanen under rubrik "Prioriterade frågor", underrubrik "En hållbar studentekonomi", bland ambitioner lägga till ambitionen

"SFS ska verka för att ansökningsprocessen till bostadsbidrag för studenter ska förenklas."

Motionär

Blekinge Studentkår, Dalarnas Studentkår, Gotlands Studentkår Rindi, Halmstad studentkår, Kristianstads Studentkår, Studentkåren i Skövde, Studentkåren i Sundsvall, Studentkåren i Östersund, Studentkåren vid Högskolan Väst.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen ser vad författarna menar och håller med om problembilden. Däremot anser styrelsen att motionärernas förslag täcks in av ambitionen "SFS ska verka för att tillgängliggöra bostadsbidraget för studenter". Den prioriterade frågan är framtagen baserad på SFS Åsiktsprogram samt med inspiration från SFS promemoria [Studiemedelsreform](#). I den finns ett kapitel med titel "Täck boendekostnader inom studiemedelssystemet". Bakgrunden i den prioriterade frågan samt promemorian anser styrelsen täcker in vad motionärerna önskar.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.

P1M21: Motion till verksamhetsplan SFSFUM 2024 utredning av studentstatus

Basåret omfattas inte av samma regler som andra utbildningar trots att det är en utbildning som ges på ett universitet. Anledningen till detta är att basåret styrs av 'Förordning (2018:1519) om behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning' och inte av högskoleförordningen. I basårets förordning tillämpas en del av högskoleförordningen men inte hela. Eftersom man i förordningen specificerat vissa stycken från högskoleförordningen men inte andra anser jurister att de stycken som inte specificeras inte kan tillämpas för basåret. Till exempel gäller inte rätten till studentrepresentation eller möjligheten för universitetet att vidta disciplinära åtgärder.

Reglerna i högskoleförordningen som gäller studenternas demokratiska rättigheter, gäller inte för basåret. Det är denna regel som vi alltid lutar oss på när vi väljer studentrepresentanter. Studenterna på basåret är medlemmar i studentkårerna, och vi representerar dem vid möten på universitetet, men läser man förordningen för basåret säger den ingenting om att studenterna på basåret får vara med i en kår. Avsnitten i högskoleförordningen som säger att studenter får välja representanter till universitetet, använda universitetets lokaler för möten och så vidare gäller inte för basåret.

Reglerna i högskoleförordningen som säger att studier ska ge högskolepoäng gäller inte för basåret. Nästan alla basår bytte från högskolepoäng (hp) till så kallade förutbildningspoäng (fup) för cirka två år sedan (notera att det även finns basår som inte har något poängsystem alls). Ett av problemen med detta är att de flesta bostadsbolag kräver 'minst X hp per termin' för att man ska få hyra en studentbostad. I Umeå nekade det kommunägda bostadsbolaget 200 basårstudenter från att hyra studentbostad, eftersom de inte får hp för sina kurser utan fup. Detta har redan hänt i Umeå och det kan hända när som helst i andra städer.

Ett annat problem är att CSN har hårdare regler för studenter på basåret än för andra studenter. För alla andra högskoleutbildningar och för Komvux är kravet att man ska klara 75% av poängen man sökt studiemedel för, för att vara behörig att söka CSN året efter. På basåret krävs det att man är godkänd på allt (Studieresultat - CSN) för att vara behörig att söka CSN året efter. Antagligen eftersom det enligt förordningen inte egentligen finns några poäng för basåret. Det innebär att det finns studenter som läst basåret men inte får CSN året efter när de börjar utbildningen de läste basåret för att komma in på, eftersom de inte är godkända på 100% av kurserna!

Reglerna i högskoleförordningen om disciplinära åtgärder gäller inte för basåret. Det finns ett helt kapitel i högskoleförordningen om disciplinära åtgärder, men det gäller inte för basåret. Problemet är inte enbart att det är "fritt fram att fuska på basåret", utan problemet omfattar även störande av utbildningen och trakasserier vilket också gör det till en studiemiljöfråga för alla andra studenter på universitetet. Om en student på grundutbildning trakasserar en basårstudent kan den bli avstängd av disciplinnämnden, men om en basårarsstudent skulle trakassera en student på grundnivå kan man inte göra något. Universitetet får inte begränsa basårarsstudentens

tillgång till undervisningen och universitetets lokaler. Detta inkluderar också om en basårsstudent skulle agera hotfullt mot en lärare eller anställd. Det finns skräckexempel från MDU där basårsstudenter varit våldsamma och hotfulla men universitetet kan inte stänga av studenterna eftersom de läser basåret och inte omfattas av reglerna i högskoleförordningen. Som följd av att problemet berör lärarnas arbetsmiljö har facket (SULF) blivit involverade. Nu är det även aktuellt att även SFS är med i processen för att inte bara belysa de delar som påverkar lärarna och helt missar de andra delarna som saknas i förordningen.

Basåret är en stor mängd av våra medlemmar. Cirka 23 högskolor/universitet har någon form av basår eller bastermin. Dessa utbildningar som bara får ges av svenska högskolor och universitet och de styrs inte av reglerna för till exempel Komvux eller folkhögskolor. Studenterna på basåret är också medlemmar i studentkårerna. Inom Umeå naturvetar- och teknologkår, utgör basårsstudenterna cirka 10% av alla medlemmar. Inom hela Sverige är det flera tusentals studenter detta gäller, det är inte bara en liten grupp! Vi måste värna om alla våra medlemmar och vi kan inte acceptera att det finns olika regler för olika studenter på samma universitet, eller olika rättigheter, bara baserat på vilken utbildning man läser.

Detta problem är inte enbart för basåret, utan enligt 'SFS Rapport 2020, Kårstatusprocessen' sida 22 existerar samma eller liknande problem för:

- Studenter vid utbildningssamarbeten mellan lärosäten
- Utbytesstudenter
- Studenter inom beställd utbildning
- Studerande inom uppdragsutbildning
- Studerande inom behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning
- Studenter som har studieuppehåll, exempelvis för förtroendeuppdrag i studentkåren

Förslag

Att i 'Proposition 1: SFS verksamhetsplan 2024/25', i avsnittet "Prioriterade frågor" lägga till 'Utredning av studentstatus' med motiveringen angett i bakgrunden ovan samt med en ambitionslista med punkten "SFS ska verka för att studentstatusen av utbildningar vars studenter inte omfattas av högskoleförordningen ska utredas." och punkten "SFS ska driva frågan i att alla högskole/universitetsutbildningar som inte omfattas av högskoleförordningen ska anses som studenter med samma rättigheter och skyldigheter som en student vars utbildning omfattas av högskoleförordningen."

Motionär

Umeå naturvetar- och teknologkår.

Styrelsens motionssvar

Styrelsen tycker att denna motion väcker intressanta frågeställningar och en sakfråga som styrelsen gärna ser en fortsatt medlemsdiskussion kring under nästkommande verksamhetsår.

Styrelsen är också av uppfattningen att frågan behöver utredas. SFS behöver bilda en uppfattning kring vad inkludering av alla högskole/universitetsutbildningar som inte omfattas av högskoleförordningen hade kunnat innebära. Utredningen bör även omfatta om fler än de tänkta hade kunnat omfattas av formuleringen samt eventuella konsekvenser av detta. Vidare anser styrelsen att formuleringen är för bred och otillräckligt välgrundad för att inkluderas i prioriterade frågor.

Styrelsen rekommenderar därför fullmäktige att **avslå** motionen.